Judikatūras krājums

TIESAS RĪKOJUMS (desmitā palāta)

2017. gada 1. februārī [1]

Apelācija — Tiesas Reglamenta 181. pants — Prasība par zaudējumu atlīdzību — Akts par Horvātijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai — Saistības attiecībā uz tiesu reformas stratēģiju — Tiesu izpildītāja amata izveide un tai sekojoša likvidēšana — Kaitējums, kas nodarīts personām, kuras tikušas ieceltas par tiesu izpildītājiem — Eiropas Komisijas pareizi veikta Horvātijas Republikas saistību pārraudzība — Prasības noraidīšana — Daļēji acīmredzami nepieņemama un daļēji acīmredzami nepamatota apelācijas sūdzība

Lieta C-239/16 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2016. gada 25. aprīlī iesniedza

Ante Šumelj , ar dzīvesvietu Zagrebā (Horvātija),

Dubravka Bašljan , ar dzīvesvietu Zagrebā,

Đurđica Crnčević , ar dzīvesvietu Sveti Ivan Zelinā [*Sv. Ivan Zelina*] (Horvātija),

Miroslav Lovreković , ar dzīvesvietu Križevcos [*Križevci*] (Horvātija),

Drago Burazer , ar dzīvesvietu Zagrebā,

Nikolina Nežić , ar dzīvesvietu Zagrebā,

Blaženka Bošnjak , ar dzīvesvietu Sveti Ivanā [*Sv. Ivan*] (Horvātija),

Bosiljka Grbašić , ar dzīvesvietu Križevcos [*Križevci*],

Tea Tončić , ar dzīvesvietu Pulā [*Pula*] (Horvātija),

Milica Bjelić , ar dzīvesvietu Dubrovnikā (Horvātija),

Marijana Kruhoberec , ar dzīvesvietu Varaždinā [*Varaždin*] (Horvātija),

Davor Škugor , ar dzīvesvietu Sisakā [*Sisak*] (Horvātija),

Ivan Gerometa , ar dzīvesvietu Vrsarā [*Vrsar*] (Horvātija),

Kristina Samardžić , ar dzīvesvietu Splitā [*Split*] (Horvātija),

Sandra Cindrić , ar dzīvesvietu Karlovacā [*Karlovac*] (Horvātija),

1 — Tiesvedības valoda – horvātu.

Sunčica Gložinić , ar dzīvesvietu Varaždinā [*Varaždin*],

Tomislav Polić , ar dzīvesvietu Kaštelnovi [*Kaštel Novi*] (Horvātija),

Vlatka Pižeta , ar dzīvesvietu Varaždinā [*Varaždin*],

ko pārstāv *M. Krmek*, *odvjetnik*,

apelācijas sūdzības iesniedzēji,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *S. Ječmenica* un *G. Wils*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (desmitā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja M. Bergere [*M. Berger*] (referente), tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un E. Levits,

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu, izdodot motivētu rīkojumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 181. pantu,

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

1 Apelācijas sūdzībā *Ante Šumelj*, *Dubravka Bašljan*, *Đurđica Crnčević*, *Miroslav Lovreković*, *Drago Burazer*, *Nikolina Nežić*, *Blaženka Bošnjak*, *Bosiljka Grbašić*, *Tea Tončić*, *Milica Bjelić*, *Marijana Kruhoberec*, *Davor Škugor*, *Ivan Gerometa*, *Kristina Samardžić*, *Sandra Cindrić*, *Sunčica Gložinić*, *Tomislav Polić* un *Vlatka Pižeta* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2016. gada 26. februāra spriedumu *Šumelj* u.c./Komisija (T-546/13, T-108/14 un T-109/14, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2016:107), ar kuru minētā tiesa noraidīja viņu prasības atlīdzināt kaitējumu, kas viņiem esot nodarīts, Eiropas Komisijai nepareizi rīkojoties Horvātijas Republikas pievienošanās saistību izpildes pārraudzībā.

I. **Savienības tiesības**

2 Līgumam starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un Horvātijas Republiku par Horvātijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai (OV 2012, L 112, 10. lpp.; turpmāk tekstā – "Pievienošanās līgums") pievienotā Akta par Horvātijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumā par

Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā (OV 2012, L 112, 21. lpp.; turpmāk tekstā – "Pievienošanās akts") 36. pantā ir noteikts:

"1. Komisija rūpīgi pārrauga visas saistības, ko Horvātija ir uzņēmusies sarunu laikā, tostarp saistības, kuras jāizpilda pirms pievienošanās dienas vai pievienošanās dienā. Komisijas pārraudzības pasākumi ietver regulāri atjauninātas pārraudzības tabulas, dialogu saskaņā ar Stabilizācijas un asociācijas nolīgumu starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Horvātijas Republiku, no otras puses [..], savstarpējā salīdzinošā izvērtējuma veikšanai paredzētas misijas, pirmspievienošanās ekonomikas programmu, fiskālos paziņojumus un, vajadzības gadījumā, agrīnas brīdināšanas vēstules Horvātijas iestādēm. Komisija 2011. gada rudenī iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei progresa ziņojumu. 2012. gada rudenī tā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei vispusīgu pārraudzības ziņojumu. Komisija visā pārraudzības procesā izmanto dalībvalstu sniegtu informāciju, kā arī attiecīgos gadījumos ņem vērā starptautisku un pilsoniskās sabiedrības organizāciju sniegtu informāciju.

Veicot pārraudzību, Komisija īpaši pievēršas saistībām, ko Horvātija uzņēmusies tiesu iestāžu un pamattiesību jomā (VII pielikums), tostarp turpinot apkopot rezultātus saistībā ar tiesu iestāžu reformu un efektivitāti, kara noziegumu lietu objektīvu izskatīšanu un korupcijas apkarošanu.

[..]

Kā daļu no tās regulārajām pārraudzības tabulām un ziņojumiem Komisija līdz Horvātijas pievienošanās dienai sniedz sešu mēnešu izvērtējumus par saistībām, ko Horvātija ir uzņēmusies šajās jomās.

2. Ja pārraudzības procesā tiek konstatēti problemātiski jautājumi, Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar kvalificētu balsu vairākumu var pieņemt atbilstīgus pasākumus. [..]"

3 Saskaņā ar saistību Nr. 1, kas ietverta Pievienošanās akta VII pielikumā "Konkrētas saistības, ko Horvātijas Republika ir uzņēmusies pievienošanās sarunās (kā minēts Pievienošanās akta 36. panta 1. punkta otrajā daļā)" (turpmāk tekstā – "saistība Nr. 1"), Horvātijas Republika ir apņēmusies "turpināt nodrošināt tiesu iestāžu reformas stratēģijas un rīcības plāna efektīvu īstenošanu".

4 Atbilstoši Pievienošanās līguma 3. panta 5. punktam Pievienošanās akta 36. pants ir piemērojams no minētā līguma parakstīšanas dienas, proti, 2011. gada 9. decembra.

II. **Tiesvedības priekšvēsture**

5 Tiesvedības priekšvēsture ir izklāstīta pārsūdzētā sprieduma 4.–32. punktā un īsumā var tikt atreferēta šādi.

6 Plānojot Horvātijas Republikas pievienošanos Savienībai, 2010. gada 30. jūnijā tika sāktas sarunas par pievienošanās sarunu 23. sadaļu "Tiesu vara un pamattiesības".

7 Atbilstoši tiesu iestāžu reformas rīcības plānam (turpmāk tekstā – "2010. gada rīcības plāns"), kurā tostarp ir paredzēta "tiesu izpildītāju" amata ieviešana, Horvātijas Parlaments 2010. gada 23. novembrī pieņēma *Ovršni zakon* (Likums par piespiedu izpildi) un *Zakon o javnim ovršiteljima* (Likums par tiesu izpildītājiem), ar kuriem tika ieviesta jauna tiesu nolēmumu izpildes sistēma. Taču vairākām Likuma par tiesu izpildītājiem normām bija paredzēts stāties spēkā kādā vēlākā datumā. 2010. gada 15. decembrī Horvātijas Parlaments pieņēma arī tiesu reformas stratēģiju 2011.–2015. gadam (turpmāk tekstā – "tiesu reformas stratēģija 2011.–2015. gadam"), kurā tostarp noteikts, ka tiesām bija jānodod tiesu nolēmumu piespiedu izpilde tiesu izpildītājiem.

8 Pēc tam, kad 2011. gada 19. augustā tika izsludināts atklāts konkurss, lai Horvātijas Tieslietu ministrija ieceltu tiesu izpildītājus, apelācijas sūdzības iesniedzēji, izturējuši attiecīgo konkursu, tika iecelti par tiesu izpildītājiem un saņēma atļauju sākt darbību.

9 Horvātijas Republikas 2012. gada janvārī ratificētais Pievienošanās līgums starp Savienības dalībvalstīm un Horvātijas Republiku 2012. gada 24. aprīlī tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Pievienošanās līgumam pievienotā Pievienošanās akta 36. pantā ir paredzēts, ka Komisija pārrauga saistības, kuras Horvātijas Republika ir uzņēmusies pievienošanās sarunu laikā.

10 2011. gada 22. decembrī Horvātijas Parlaments nolēma atlikt Likuma par piespiedu izpildi un Likuma par tiesu izpildītājiem piemērošanu. 2012. gada maijā Horvātijas iestādes nosūtīja Komisijai skaidrojumus par tiesu nolēmumu izpildes sistēmas reformu, kā arī par attiecīgajiem likumprojektiem. 2012. gada 21. jūnijā Likuma par tiesu izpildītājiem stāšanās spēkā no jauna tika atlikta. Visbeidzot ar 2012. gada 28. septembra likumu Likums par tiesu izpildītājiem tika atcelts, likvidējot šo profesiju no 2012. gada 15. oktobra.

11 2013. gada 26. marta ziņojumā Komisija norādīja, ka Horvātijas Republika ir pieņēmusi jaunus tiesību aktus spriedumu izpildes jomā, lai garantētu tiesu nolēmumu piemērošanu un mazinātu spriedumu izpildes ziņā vēl nepabeigto lietu skaitu. 2013. gada 22. aprīlī šo Komisijas pārraudzības ziņojumu ar gandarījumu pieņēma Eiropas Savienības Padome.

12 2013. gada 1. jūlijā Horvātijas Republika kļuva par Savienības dalībvalsti.

III. **Prasība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums**

13 Ar prasības pieteikumiem, kuri Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti 2013. gada 20. septembrī (lieta T-546/13) un 2014. gada 17. februārī (lietas T-108/14 un T-109/14), prasītāji cēla prasības konstatēt Savienības atbildību par, viņuprāt, viņiem nodarīto kaitējumu un noteikt minētā kaitējuma apmēru.

14 Ar 2014. gada 5. maija rīkojumu lietas T-546/13, T-108/14 un T-109/14 tika apvienotas rakstveida procesa, mutvārdu procesa un galīgā nolēmuma taisīšanai.

15 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa šīs prasības noraidīja kā nepamatotas.

IV. **Lietas dalībnieku prasījumi**

16 Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzēji lūdz Tiesu:

— pieņemt viņu apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzītos argumentus un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Komisija lūdz Tiesu:

— galvenokārt – noraidīt apelācijas sūdzību kā acīmredzami nepieņemamu;

— pakārtoti – noraidīt apelācijas sūdzību kā acīmredzami nepamatotu un

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

V. **Par apelācijas sūdzību**

18 Apelācijas sūdzības pamatošanai apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā izvirza divus pamatus, kuri ir saistīti attiecīgi ar Pievienošanās akta 36. panta pārkāpumu un LES 13. un 17. panta pārkāpumu.

19 Saskaņā ar Reglamenta 181. pantu, ja apelācijas sūdzība vai kāda tās daļa ir acīmredzami nepieņemama vai nepamatota, Tiesa jebkurā laikā, rīkojoties pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, ar motivētu rīkojumu var nolemt noraidīt šo apelācijas sūdzību vai kādu tās daļu, neuzsākot mutvārdu procesu.

20 Izskatāmajā lietā ir jāizmanto šī iespēja.

A. **Par pirmo pamatu, kas attiecas uz Pievienošanās akta 36. panta pārkāpumu**

21 Pirmajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā apgalvo, ka pretēji tam, ko ir nospriedusi Vispārējā tiesa, Komisijai atbilstoši Pievienošanās akta 36. panta 1. punktam esot bijis jākonstatē Horvātijas iestāžu saistību neievērošana tādēļ, ka tās ir atlikušas un pēc tam atcēlušas Likumu par tiesu izpildītājiem, kā arī, pamatojoties uz šī paša panta 2. punktu, jāiesaka Padomei atbilstīgi pasākumi. Proti, Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka saistība Nr. 1 neattiecas uz kādu konkrētu tiesu reformas stratēģiju un rīcības plānu.

22 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pārsūdzētā sprieduma 46.–48. punktā Vispārējā tiesa būtībā ir nospriedusi, ka saistība Nr. 1, kurā ir paredzēts, ka Horvātijas Republikai ir jāturpina nodrošināt tiesu reformas stratēģijas un tai pievienotā rīcības plāna efektīvu īstenošanu, neattiecas uz kādu konkrētu tiesu reformas stratēģiju un rīcības plānu. Šajā saistībā rodamie vispārīgie formulējumi ir skaidrojami ar to, ka laikposmam no Pievienošanās akta parakstīšanas dienas līdz faktiskās pievienošanās dienai un it īpaši šajā laikposmā veiktajai pievienošanās sarunu ietvaros uzņemto saistību pārraudzībai ir raksturīga regulāra saziņa starp Savienības iestādēm un kandidātvalsts iestādēm. Šīs saziņas rezultātā noteikti esot veikti abpusēji pielāgojumi.

23 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 49.–51. punktā Vispārējā tiesa ir tostarp uzskatījusi, ka Pievienošanās akta VII pielikumā izdarītās norādes uz reformas stratēģiju un rīcības plānu attiecas ne tikai uz tiesu reformas stratēģiju 2011.–2015. gadam un 2010. gada rīcības plānu, jo šajā plānā esot noteikti galvenokārt 2010. gadā īstenojamie īsterminā mērķi un līdz ar to līdz faktiskās pievienošanās dienai tam noteikti būtu jāseko jaunam plānam, un ka tādējādi no saistības Nr. 1 neizriet Horvātijas iestāžu pienākums izveidot tiesu izpildītāja amatu.

24 Taču Tiesas pastāvīgās judikatūras atziņa ir tāda, ka apelācijas sūdzībā ir konkrēti jānorāda gan tās apstrīdētās sprieduma daļas, kuras tiek lūgts atcelt, gan šo lūgumu īpaši pamatojošie juridiskie argumenti (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 5. marts, *Ezz* u.c./Padome, C-220/14 P, EU:C:2015:147, 111. punkts un tajā minētā judikatūra). Šīm prasībām neatbilst pamats, kurā nav izklāstīta nekāda juridiskā argumentācija, lai pierādītu, kā tieši Vispārējā tiesa esot izdarījusi kļūdu tiesību piemērošanā, un kurš gluži vienkārši ir lūgums no jauna izskatīt pirmajā instancē iesniegto prasības pieteikumu pretēji prasībām, kas noteiktas gan Tiesas statūtos, gan tās Reglamentā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2007. gada 13. septembris, *Il Ponte Finanziaria*/ITSB, C-234/06 P, EU:C:2007:514, 45. un 46. punkts).

25 Turklāt no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka tikai Vispārējās tiesas kompetencē ir, pirmkārt, konstatēt faktus, izņemot gadījumu, kad šo konstatējumu faktiskā neprecizitāte izriet no šai tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, un, otrkārt, veikt šo faktu novērtējumu. Ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, tad Tiesas kompetencē saskaņā ar minēto 256. pantu ir pārbaudīt šo faktu juridisko

kvalifikāciju un tiesiskās sekas, ko no tās secinājusi Vispārējā tiesa (skat. tostarp Tiesas priekšsēdētāja rīkojumu, 2015. gada 6. oktobris, *Cap Actions SNCM*/Komisija, C-418/15 P(I), EU:C:2015:671, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Taču saistībā ar šo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēji, pirmkārt, neizklāsta nevienu konkrētu juridisku argumentu, kas pierādītu, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā. Proti, viņi tikai norāda, ka šādu kļūdu Vispārējā tiesa esot pieļāvusi, pārsūdzētā sprieduma 47.–51. punktā apgalvojot, ka saistība Nr. 1 neattiecas uz kādu konkrētu tiesu reformas stratēģiju un rīcības plānu. Tomēr viņi neizvirza nevienu konkrētu argumentu, pēc kura būtu nosakāms, tieši kādu kļūdu minētajos pārsūdzētā sprieduma punktos esot pieļāvusi Vispārējā tiesa.

27 Otrkārt, lai gan apelācijas sūdzības 9. punktā apelācijas sūdzības iesniedzēji šajā ziņā norāda, ka Horvātijas Republika nekad neesot pieņēmusi kādu citu tiesu reformas stratēģiju, nedz rīcības plānu, izņemot tiesu reformas stratēģiju 2011.–2015. gadam un 2010. gada rīcības plānu, viņi tomēr nepaskaidro, kādā ziņā šis fakts varētu ietekmēt pārsūdzētā sprieduma 47.–51. punktā ietverto Vispārējās tiesas konstatējumu pamatotību. Lai kā arī nebūtu, šo argumentu mērķis patiesībā ir apšaubīt Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu, pat neapgalvojot, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi šos faktus.

28 Ņemot vērā iepriekš minēto, pirmais pamats ir jānoraida kā acīmredzami nepieņemams.

B. **Par otro pamatu, kas attiecas uz LES 13. un 17. panta pārkāpumu**

29 Otrajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzēji būtībā pārmet, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini konstatējusi, pirmkārt, ka LES 13. pants uz šo lietu neattiecas, un, otrkārt, ka, tā kā Komisija nav radījusi pamatotas cerības apelācijas sūdzības iesniedzējiem, tā nav pārkāpusi ne LES 13. un 17. pantu, ne tiesiskās paļāvības aizsardzības principu. Viņi apgalvo, ka, pārkāpjot vispārējo tiesiskās noteiktības principu, Komisija ir pārkāpusi arī LES 13. pantu. Turklāt, ņemot vērā, ka šī iestāde neesot rīkojusies atbilstoši LES 17. pantam, tostarp nerūpējoties par to, lai Horvātijas Republika pareizi piemērotu Savienības tiesības, tā esot pārkāpusi arī šo pantu. Proti, apelācijas sūdzības iesniedzēji uzskata, ka ar Pievienošanās līgumu, ciktāl tajā šai valstij ir paredzēts pienākums izveidot tiesu izpildītāja amatu, viņiem tostarp tiek garantētas tiesības uz darbu, kas nozīmē, ka tādējādi viņiem esot bijis leģitīms pamats gaidīt, ka viņi sāks pildīt amata, kurā tie tika iecelti, pienākumus.

30 Saistībā ar šo pamatu pietiek vien konstatēt, ka visi argumenti, kurus tā pamatošanai izvirza apelācijas sūdzības iesniedzēji, ir balstīti uz premisu, ka ar Pievienošanās akta 36. pantu Horvātijas iestādēm ir radīts pienākums izveidot tiesu izpildītāja amatu. Taču, kā izriet no šī rīkojuma 23. punkta, Vispārējā tiesa ir konstatējusi, ka šāda pienākuma nav, un apelācijas sūdzības iesniedzējiem šo konstatējumu nav izdevies atspēkot. Līdz ar to šis arguments ir acīmredzami nepamatots.

31 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka abi šīs apelācijas sūdzības pamatošanai izvirzītie pamati ir jānoraida un ka apelācijas sūdzība tādējādi ir jānoraida kopumā kā daļēji acīmredzami nepieņemama un daļēji acīmredzami nepamatota.

VI. **Par tiesāšanās izdevumiem**

32 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tiem spriedums ir nelabvēlīgs, apelācijas sūdzības iesniedzējiem ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus šajā tiesvedībā.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (desmitā palāta) izdod rīkojumu:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Ante Šumelj, Dubravka Bašljan, Đurđica Crnčević, Miroslav Lovreković, Drago Burazer, Nikolina Nežić, Blaženka Bošnjak, Bosiljka Grbašić, Tea Tončić, Milica Bjelić, Marijana Kruhoberec, Davor Škugor, Ivan Gerometa, Kristina Samardžić, Sandra Cindrić, Sunčica Gložinić, Tomislav Polić* un *Vlatka Pižeta* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]